

Sygn. akt II CZ 86/12

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSA Andrzej Niedużak (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H.S .
przy uczestnictwie K. S., i in.
o zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 26 lipca 2012 r.,
zażalenia uczestnika postępowania W. Ł.
na postanowienie Sądu Okręgowego w .
z dnia 22 lipca 2011 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od uczestnika postępowania W. Ł.
na rzecz wnioskodawczyni H. S. kwotę 600 (sześćset) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem, zawartym w postanowieniu co do istoty sprawy wydanym w postępowaniu apelacyjnym, Sąd Okręgowy w S. zasądził od uczestnika postępowania W. Ł. na rzecz wnioskodawczynie H. S. kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego przed sądem drugiej instancji, powołując się przy tym na przepis art. 520 § 3 k.p.c.

W złożonym zażaleniu uczestnik postępowania zarzucał obrazę art. 520 k.p.c. przez niezastosowanie reguły obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym polegającej na „wzajemnym ponoszeniu” kosztów tego postępowania. Dodatkowo skarżący wskazywał, że W. Ł. w postępowaniu pierwszoinstancyjnym był zwolniony od kosztów sądowych, co w jego ocenie przemawia za zastosowaniem art. 102 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawczynie domagała się oddalenia zażalenia i zasądzenia na jej rzecz od uczestnika postępowania kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wedle zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. koszty postępowania nieprocesowego nie podlegają rozliczeniu pomiędzy uczestnikami tego postępowania, lecz każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 55/11, LEX nr 949024). Reguła ta doznaje ograniczeń, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne (art. 520 § 2 k.p.c.), a także, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.). W takich przypadkach sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub nałożyć go na jednego z uczestników w całości. Stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe, nie powinno jednak budzić sprzeciwu stwierdzenie, że w postępowaniu nieprocesowym są rozpoznawane sprawy, w których interesy uczestników zazwyczaj są sprzeczne oraz, że do tej kategorii zaliczają się sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie. Sprzeczność co do wyniku sprawy oczekiwanego przez wnioskodawcę i uczestnika postępowania jest wyraźna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

19 listopada 2010 r. III CZ 46/10, OSNC 2011/7-8/88). W tej sytuacji podzielić trzeba stanowisko Sądu Okręgowego, że interesy apelującego uczestnika W. Ł. i wnioskodawczynie H. S. są sprzeczne. Jasno świadczy o tym wniosek apelacyjny zmierzający ostatecznie do oddalenia wniosku o stwierdzenie zasiedzenia. Wnioskodawczynie w odpowiedzi na apelację domagała się jej oddalenia oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Sąd drugiej instancji zarzutów wyrażonych w apelacji ani jej wniosków nie podzielił. Okoliczności te wskazują na prawidłowe zastosowanie przez Sąd art. 520 § 3 k.p.c. W zażaleniu wskazywano na trudną sytuację majątkową uczestnika postępowania, czego wyrazem było zwolnienie go od kosztów sądowych i upatrywano w tym uzasadnienia dla odstąpienia od obciążania W. Ł. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz wnioskodawczynie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że uregulowanie z art. 520 k.p.c. nie ma charakteru wyczerpującego, zatem także w postępowaniu nieprocesowym mogą znajdować odpowiednie zastosowanie reguły dotyczące zwrotu kosztów procesu wynikające z art. 98 i następnym k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1987 r., III CZP 37/87, OSNC 1988/10/138). Zwrócić jednak trzeba uwagę, że art. 102 k.p.c. wyrażający zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowi normę o charakterze wyjątkowym. Szczególne znaczenie dla jej stosowania ma ocena zachowania się stron (uczestników postępowania) z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Ocena okoliczności, które uprawniają do zastosowania tego przepisu następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II PZ 34/11, LEX nr 1130377, z dnia 19 sierpnia 2010 r., IV CZ 50/10, OSNC 2011/3/34).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., zażalenie oddalono. Orzekając o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348

ze zm.), Sąd Najwyższy kierował się względami analogicznymi do tych, które legły u podstaw oddalenia zażalenia.